LAUSUNTO

Talousvaliokunta
Valtiovarainvaliokunnan verojaosto
HE 320/2022 v

SUOMEN SÄHKÖNKÄYTTÄJÄT RY:N LAUSUNTO ASIASTA HE 320/2022 V

Suomen Sähkönkäyttäjät ry (ELFi) kiittää mahdollisuudesta lausua näkemyksensä luonnoksesta hallituksen esityksestä eduskunnalle sähköalan ja fossiilisten polttoaineiden alan väliaikaisia voittoveroja koskevaksi lainsäädännöksi.

Edustamme yli 1 GWh vuodessa kuluttavia sähkön netto-ostajia. Jäsenyrityksemme edustavat kaupan, teollisuuden ja palvelualojen yrityksiä, joille kustannustehokkaat sähkömarkkinat ovat keskeistä yritysten kilpailukyvylle ja investoinneille Suomeen.

Vuonna 2022 sähkön korkea hintataso Suomessa on vahingoittanut sähköä käyttävien yritysten kilpailukykynäkymää sekä alentanut merkittävästi kansalaisten ostovoimaa.

ELFin kommentit luonnoksesta hallituksen esitykseksi.

ELFi on keskittynyt sähkömarkkinoihin, joten emme ota lausunnossamme kantaa fossiilisiin polttoaineisiin liittyviin veroehdotuksiin.

On ymmärrettävää, että vuoden 2021 lopulla alkanutta massiivista tulojen siirtoa sähkönkäyttäjiltä sähkön tuottajille ja myyjille on kohtuullistettava. Tämä on ollut ja on ongelma Suomessa ja EU:ssa. Sähkön käyttäjien asemaa suojellakseen on ongelmaan puututtu EU:ssa.

Energiaviraston tekemän koosteen mukaan kustannukset kotitalouksilla ovat merkittävästi kasvaneet, kun samanaikaisesti kotimaisen sähköntuotannon määrä ja kustannukset ovat pysynyt ennallaan. *”Sähköenergian hinta nousi Suomessa keskimäärin kotitalouksissa 142 prosenttia ja sähkölämmittäjillä 106 prosenttia. Sähkön kokonaishinta (sisältäen energian, siirron ja verot) nousi kotitalouksilla keskimäärin 53 prosenttia ja sähkölämmittäjillä 47 prosenttia. Kotitalouksien sähköenergian hinnoissa on kuitenkin suurta vaihtelua johtuen sähkösopimuksen tyypistä ja sen solmimisajankohdasta. Sähkön kulutus väheni selvästi vuonna 2022. Kotimainen sähkön tuotanto pysyi lähes ennallaan, ja sähkön säästöllä kompensoitiin Venäjän tuonnin loppuminen.”*

Kohtuuton tulonsiirto on saanut hyvin runsaasti julkisuutta. Se koskee merkittävää osaa äänestäjistä ja käytännössä kaikkia yrityksiä Suomessa.

Hallituksen esityksessä on kuunneltu hyvin tarkkaan sähköalan yrityksiä. Ensimmäinen suuri vastaantulo oli luopuminen ET:n kritisoimasta EU:n alhaisen marginaalikustannusten tuotannolle esittämästä kattohintamallista, ja löytämällä erinomainen vaihtoehtoinen toimintamalli. Nyt tehdyssä esityksessä jatkettu alan kuuntelua, sillä alkuperäiseen esitykseen verrattuna on mm. nostettu sähköliiketoiminnan voitosta saatavaa tuottoa.

Markkinaosapuolten luottamus on tärkeää säilyttää. Tässä on onnistuttu, sillä ehdotuksen kertaluonteisuus ja selkeä ajallinen rajaus ovat tärkeitä markkinan häiriöttömän toiminnan kannalta. Ajallinen rajaus vähentää merkittävästi suunnitteilla

ja rakenteilla olevien investointien riskejä. Tässä asiassa olemme yhtä mieltä esityksen tekijöiden kanssa.

Erityistä huomiota on nyt ja jatkossa kiinnitettävä tuottajien velvoitteiden kiertämisen ehkäisemiseksi. Tuottokaton tulee toimia myös silloin, kun tuottajat ovat toisen yrityksen määräysvallassa tai osittain toisen yrityksen omistuksessa.

Muistutamme hallitusta, että kotitalouksien lisäksi korkeat sähkön hinnat rasittavat myös sähköä käyttäviä yrityksiä. Pyydämme hallitukselta ja virkamiehiltä säännöllistä vuoropuhelua sähköä käyttävien yritysten kanssa kilpailukykyyn liittyvien haittojen ymmärtämiseksi sekä valmiutta nopeisiin korjaustoimiin tarpeen vaatiessa.

ELFi kannattaa hallituksen esitystä sähköalan väliaikaisia voittoveroja koskevaksi lainsäädännöksi. Mielestämme ehdotus on yksinkertainen, tehokas ja selkeä.

Kunnioittavasti
Pasi Kuokkanen
toimitusjohtaja
Suomen Sähkönkäyttäjät ry